

Rosh Hashana Shabbat

The custom of Tashlich

First day of Rosh Hashana, even on Shabbat?

Ladies/ children?

Before Minha or after Minha?

Can one make it up if he missed it?

ראוהו בית דין פרק שלישי ראש השנה

ברכת הלחם של מצה וברכת היין של

קידוש היום מהו כיון דחובה הוא מפיק

או דלמא ברכה לאו חובה היא ת"ש

*דאמר רב אשי כי הוינן בי רב פפי הוה

מקדש לן וכי הוה אתי אריםיה מדברא

הוה מקדש להו ת"ר ילא יפרום אדם

פרוסה לאורחין אלא אם כן אוכל עמהם

יאבל פורם הוא לבניו ולבני ביתו כדי לחנכן במצות ובהלל יובמגילה אף על

פי שיצא מוציא:

הדרן עלך ראוהו בית דין

יום מוב ישל ר"ה שחל להיות בשבת

משחרב בהמ"ק התְקין רבן יוחנן בן זכאי

ישיהו תוקעין בכל מקום שיש בו ב"ד אמר רבי אלעזר לא התקין רבן יוחגן כן

זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה

ואחד כל מקום שיש בו בית דין ועוד זאת

היתה ירושלים יתירה על יבנה ישכל עיר

שהיא רואה ושומעת וקרובה ויכולה לבוא

תוַקעין וביבנה לא היו תוקעין אלא בב"ד

בלבד: גבו' מנה"מ אמר רבי לוי בר לחמא

אמר רבי חמא בר חנינא כתוב אחד אומר

ישבתון זכרון תרועה וכתוב אחד אומר

יום תרועה יהיה לכם לא קשיא כאן יביו"ם

שחל להיות בשבת כאן ביום מוב שחל

להיות בחול אמר רבא אי מדאורייתא היא

במְקדש היכי תקעינן ועוד ִ הא לאו

מלאכה היא דאצמריך קרא למעומי דתנא

דבי שמואל כל מלאכת עבודה לא תעשו

יצתה הפת שופר פורדיית הפת שהיא

חכמה ואינה מלאכה אלא אמר רבא

מדאורייתא מישרא שרי ורבנן הוא דגזור

ביה כדרבה דאמר רבה יהכל חייבין בתקיעת

שופר ואין הכל בקיאין בתקיעת שופר גזירה ישמא ימלנו בידו וילך אצל הבקי ללמוד

ויעבירנו ד' אמות בַרה"ר והיינו מעמא דלולב

והיינו מעמא דמגילה: משחרב בהמ"ק התקין רבי יוחנן בן זכאי כו': תנו רבנן

פעם אחת חל ראש השנה להיות בשבת י[והיו כל הערים מתכנסין] אמר

להם רבן יוחגן בן זכאי לבני בתירה נתקע אמרו לו נדון אמר להם נתקע ואחר כך גדון לאחר שתקעו אמרו לו נדון אמר להם כבר נשמעה קרן ביבנה ואין משיבין לאחר מעשה: אמר רבי אלעזר לא התקין רבן יוחגן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחד כל

מקום שיש בו ב"ד: אמרו לו היינו ת"ק איכא בינייהו בי דינא

דאקראי: אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו ב"ד: אמר רב הונא

במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה

הדרן עלך ראוהו בית דין

בקונטרם והא דקתני כל עיר שרואה ושומעת תוקעין בה היינו לחתר חורבן מלולב שהיה ניטל אפילו בגבולין בזמן שבהמ"ק קיים כדמשמע בלולב (הגזול) [וערבה] וסוכה ד' מג. ושסו שהיו מוליכין לולביהן לבהכ"ל וי"ל דשאני לולב שחינו חלח טלטול בעלמח הוחיל ואשתרי במקדש לא החמירו במדינה ומיהו קשיא דלאחר חורבן הבית הקילו טפי בשופר מבלולב שתיקן רבן יוחנן בן זכחי שיהו תוקעין בכל מקום כדמשמע התם דמוקי לה ההיא דמוליכין לולביהן בזמן בית המקדש ובגבולין משמע דבזמן שחין בית המקדש קיים לא הותר בשום מקום וי"ל דשופר שהוא להעלות זכרוניהם של ישראל לאביהן שבשמים לא רצו לבטל לגמרי וכיון דתקון בחד ב"ד תקון בכל מקום שיש ב"ד אע"פ שבזמן הבית לא היה אלא במקדש דוקא ועוד י"ל דבדין הוא דלולב יהיה דוחה בגבולין יותר משופר שברחש השנה לא היה ידוע קביעות החדש אלא בירושלים אבל יום ראשון דלולב

בו'. קשיא אדרבה אי מלאכה

היה ידוע בגבולין: למיסרה ויום תרועה מוקי לה בחול: בל מלאכת עבודה לא תעשו.

לא איתסר אע"ג דלא כתיב ביה שבודה ": **רדיית** הפת. פירש רבינו חננאל רדייה דהכא לאחר אפייה ושרי לכתחילה ורדייה דריש דאיסור סקילה או לא התירו דמשמע דאסור מדרבנן ברודה הפת בעוד שהיא עיסה דהוא כעין לש שמרככו כשרודהו בידו ובחנם דחק דהך דהכח

אבל לא במדינה. לא בירוקלים ולא בגבולים כדפירש שתיקן רבן יוחגן בן זכחי וח"ת ומ"ש חבל תקיעת שופר מעשה חכמה שיש ב"ד אבל לולב לא אשתרי

הא לאו מלאכה היא דאיצטרי לא אינטריך קרא דהא יימכל מלאכה לא תעשו נפקא ומשום דלאו מלאכה היא אינטריך קרא ונראה לי דאי לאו מלאכה היא הא פשיטא דליכא למיסרה אבל אי מלאכה היא אינטריך קרא סלקא דעתך אמינא תשתרי משום דכתיב יום תרועה יהיה לכם ואפילו בשבת ולהכי אילטריך קרא

בי"ט כתיב והוה מלי לחתויי מכל מלאכה לא תעשו דאף ביום שבת מסכת שבת (דף ג:) דהתירו לו לרדות קודם שיבא לידי אפייה כמי לח שריח חלח מדחורייתה

גז א ב <u>מיי פיא מסל</u>
ברכת הלחם. דמלה וברכת היין דקידוש מבעיא ליה דוקא
ברכת הלחם. של אכילת מלה שמברכין ™לפני א המאותן הן:
מהו כיון ™דלא הנאותן הן:
מהו כיון ™דלא הנאותן הן:
מהו כיון ™דלא הנאותן הן: לא תיבעי לך דחובה נינהו ומפיק אלא ברכת המוליא וברכת היין מיבעיה לן שחין בחות אלה לפי שהמברך לריך שיטעום והי הפשר

ליהנות בלח ברכה חי נמי לח טעים איהו אי אפשר דלא יהיב ליה לחד מינייהו למטעם ובעי ברכה מחי: כיון דחובה היא. אכילת מלה חובה עליו וכן קידוש היום חובה עליו ואי אפשר שלא בהנאה והנאה אי אפשר בלא ברכה נמלאת המלוה תלויה בברכת הנאה ומפיק: או דלמא. ברכת ההנאה לאו חובה למנוה אתיא שתף בכל החניות היא נוהגת: לא יפרום. ברכת המוליא כדאמרינן לעיל שאינה חובה עליהם לא יאכלו ולא יברכו:

הדרן עלך ראוהו בית דין

בשבת במקדש היו תוקעין. ביבנה. שהיחה שם מנהדרי נדולה בימיו וכן בכל מקום שגלתה סנהדרין לפי שהיו רגילין כן בירושלים: בני בתירה. גדולי הדור היו: נדון. לביר הים לגזור אף במקום בית דין שמא יטלנו: ואין משיבין לאחר מעשה. גנאי הוא שנוליא לעו טועים על עלמינו: בית דין דאקראי. לתנא קמא תקעינן ותנא דאמרו לו בו בית דין קבוע דומיא דיבנה:

יום שוב של רחש השנה שחל להיות

בגמרח מפרש לה: חבל לח במדינה. לא בירושלים ולא בגבולין: אלא אבל לא בבית דין של עשרים ושלשה: ועוד זחת היתה ירושלים. בעודה בבנינה יתירה בתקיעת שבת על יבנה: שכל עיר שרוחה. חת ירושלים: ושומעת ויכולה לבא כו'. מפרש בגמרא ולו מאי תנא דקאמר ועוד: גבו' זכרון תרועה. ולה תרועה ממש חלה מקראות של תרועה יאמרו: מלאכה היא. בתמיה: גזירה שמא ישלנו וכו'. ובמקדם לה גזור דחין חיסור שבות דרבנו במקדש: ופוהיו כל הערים. שסביבות יבנה: מתכנסים. לשם לשמוע תקיעה משלוחי בית דין סבר אחד יבנה ואחד כל מקום שיש

אלא אם כן אוכל עמהם. שהרי קן יפולן לעשות, אבל פורס הוא לבניו ולבני ביתו. ואט"פ שהיא לא פטס אלא בניו שפיר דמי, וחש"פ שבירך פליה ברכת המוליה

התקין רבן יוחגן בן זכאי. כימי רכן יוחגן כן כל מקום שיש בו ב"ד. כן דרכי התנאים בכל מקום דהחית דפשיטת ליה תנת ברישת וחותו השני כשבת להשמיענו שהוא שוה לי הוא שונה אחריו ומובה ב), הכל חייבין. ומתוך שהוא מתוייב בדבר הוא כהול לנאת ידי חוכה ומנילה ד:). ויעבירנו ד' מקומות וענינים אמריק יש לחוש להעברת ד"א יחין לחום להולחה כגון אם היה מונח בכרמלית או בקרפף או בגינה דאין כאן ור סולחס דחורייתה כחן חיסור העברה ברה"ר או הגביהו על מנת ליטלו ולא להוליאו וכחלד להולילו סנוור משום בינתים כדאמרינן במסכת שבק (סוכה מג.).

כדמוכה בפרק כל כתבי (<u>שבם דף קיו:</u>) גבי מליל פת מן התנור שמליל מזון שלשה סעודות דקאמר כשהוא רודה לא ירדה במרדה אלא בסכין וכן תקיעת שופר אסור מדרבנן כדמוכה בפ' כסוי הדם (חולין דף פד:) דקאמרינן תקיעת שופר בגבולין תוכיה שספיקה דוחה יו"ט ואין ודאה דוחה שבת ואפילו הכי לא היו אוסרין אי לאו משום דרבה שמא יעבירנו ש: שבוג יועבירנו ארבע אמות. הא דלא נקט שמא יוליאט מרשות היחיד לרשות הרבים פי' בקונט' בסוכה עדף מנום דלא פסיקא דאם הגביהו על מנת להלניעו ונמלך והוליאו פטור וקשית דגבי העברת ד' אמות נמי לת מיחייב אלת א"כ הגביהו על מנת להעבירו ד' אמות ונראה דמרשות היחיד לר"ה אית ליה הכירת וליכת למיגזר אבל ברשות הרבים זימנין דלאו אדעתיה ומעביר ארבע אמות: וופיין מוספות מגילה ד: וחום' סוכה מג, ומוספות בילה יהן:

חכמים קבועין לבית דין, עכשיו נודמן לחכמי בית דין, ובאו שם עוברי דרך, תנא קמא סבר אין תוקעין, ותנא דאמרו לו סבר תוקעין, דגרסיגן בגמרא דהמוכר פירות לחבירו ולא צימחו כל תנא בתרא לספויי מלחא אתי. לפיבד אמרנו כי התנא דאמרו לו דהוא תנא בתרא אית ליה כי דינא דאסראי. כל מחום טיש בו בית דיו. אמר רב הונא

עין משפט נר מצוה

סעיף כ וסי' רעג סעיף ד וסימן תפד סעיף ח: בה ב מוש"ע שם סי' קסז

מעיף יע: נם ד עום"ע שם פי קרלב סעיף ג: א ה מיי' פ'ב מהלכות שופר הלכה ו סמג עשין

מה טור ש"ע א"ח סימן חקפח סעיף ה: ב וז מיי' שם הלכה ח והלכה ט: ז (טוש"ט א"ח סימן

מקפב סעיף זו: ב מ מיי' פכ"ב מהלכות שבת הלכה ח: ד י מיי' פ'ב מהלכות שופר הלכה ו:

רבינו חננאל

בעי רחבא ברכת הלחם של מצה שצריך לברך המוציא ועל אכילת מצה, וברכת היין של קדוש היום שצריך לברך ברכת דחובה היא מפיק או דלמא ברכה לאו חובה היא. ופשטי' לה מיהא דאמר רב אשי כי הויגן כי רב פפי הוה מקדש לן, וכי הוו אתו אריסיה מדברא הוה מקדש להו, שמעינן מינה שאע"פ שיצא מוציא וה"ה לברכת הלחם של מצה. ת'ר לא יפרוס אדם פרוסה לאורחין אא"כ אוכל עמהן אבל פורס לבניו ולבני ביתו כדי לחנכן במצות. בהלל ובמגילה אע"פ שיצא מוציא פשוטה היא.

הדרן עלך ראוהו בית דין יום מוב של ראש השנה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה משחרב בית המקדש התקין רבן יוחגן בן זכאי בולי. אוקמה רבא דמדאורייתא אפילו בגבוליו שרי למתקע ביום טוב של ראש השנה שחל טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת, [מ]דהא דתנא דבי ר' ישמעאל כל מלאכת עבודה לא ורדיית הפת שהיא תכמה ורצינה מלאכה, ומפני מה אסורה גזירה שמא יטלנה מי שאינו בקי וילך אצל בקי ללמוד ויעביר השופר ארבע אמות לרשות הרבים. יהיינו טעמא דלולב והיינו טעמא דמגילה. תנו רבגן פעם אחת שחל ראש השנה להיות בשבת, אמר רבן יוחנן כן זכיי לבני בתירה נתקע, אמרו ליה נדין, אמר להו נתקע ואחר כך גדין. לאחר שתקעו כבר נשמעה קרן ביבנה ואין משיבין אחר מעשה. מתני'. אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו בית דין. גם התנא קמא כך אמר התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהו תוקטיו בכל מקום שיש

כלומר מקום שאין שם

א שבת קח: קלת:, ב) ופסחים סט. בילה יו: | סוכה מב: מגילה ד:, גו ס"א, דו ול"ל לפניהן כם כ"א דלהנאתן, ח ואולי נ"ל לא תעשה כל מלאכה שמות כן, זו נועי' קום' שבת קיו: ד"ה והתכחל ת) וועי' תום' שבת ג: ד'ה התירו וכו' ועי' בערוד ערד

מסורת הש"ם

תורה אור השלם

1. דבר אל בני ישראל שַבָּתון זכרון תרועה מקרא קדש:

ריקרא כג כד 2 וכַחדָשׁ הַשְּׁכִיעִי בָאָחָר לָחדָשׁ מקָרָא קרש יהיה לכם כל מלאכת עברה לא תַּעשוּ יום תְרוּעָה יְהָיָה במדבר כט א

הגהות הב"ח

(ח) גמ' כמקדם היכי קקעינן ועוד והח לחף חח"מ ונ"ב בפי רש" משמע דלח גרסוע להו חלח היל ברסיון להו חלח במייג ועוד מלחכה היח מייר במייג ועוד מלחכה היח מייר במייג ועוד מלחכה היח גזירה שמא כו' במקדש הס"ד ואח"כ ל"ל ד"ה בני בתירה כו' וד"ה נדון וכו' שמא יטלנו הס"ד ואח"כ שמת יטלנו המ"ד וחח"כ מה"ד כבר נשמעה קרן ביבנה שהיו כל הערים שמכיבות יבנה מתכנסים לשם כו' בירושלים המ"ד ואח"כ מה"ד ואין משיבין:

מוסף רש"י

YOM TOV CHAPTER FOUR ROSH_HASHANAH Chapter Four

Misfinafi The Mishnah discusses the law of shofar blowing when Rosh Hashanah occurs on the Sabbath:

תום אַבָּל לא הַשְּׁנָה שֶׁחָל לִּהְיוֹת בְּשַׁבָּה When the Yom Tov of Rosh Hashanah fell on the Sabbath, בְּמְלְדָשׁ הָיוּ תּוֹקְעִין — they would blow the shofar in the Temple, אֲבָל לא הַמְּלְדָשׁ — but not in the provinces. בְּמִלְדָשׁ — after the Second Temple was destroyed, בְּמִלְים שֶׁיֵשׁ בּוֹ בִית הִין בְּלָ מְקוֹם שֶׁיֵשׁ בּוֹ בִית הִין — Rabban Yochanan ben Zakkai instituted that they should blow the shofar wherever there is a Beis Din. בְּמְלְעָזֶר בְּלָ יִיֹחָנָן בָּן יִיֹחָנָן בֶּן יַבָּאי אֶלָא בְּיַבְנֶה בִּלְבֶר P' Elazar said: אָמָר רַבִּי אֶלְעָזֶר בּי אֶלְעָזֶר — Rabban Yochanan ben Zakkai instituted this practice only in Yavneh. אַמְרוּ לוֹ בּית הִין בִּן הַתְּלִי הַבְּנֶה וְאָחָר בָּל מְקוֹם שָׁיֵשׁ בּוֹ בִית דִין — He instituted it both for Yavneh and for any other place in which there is a Beis Din. [4]

The Mishnah continues:

על יַבְּנֶה יְתִירָה עַל יַבְּנֶה — And in this additional respect was Jerusalem superior to Yavneh: [5] שֶׁבֶּל עִיר שֶׁהָיא רוֹאָה — that any town that could see Jerusalem, שֶׁבֶל עִיר שֶׁהָיא – and could hear, וִיכוֹלָה לָבוֹא — and could hear, וִיכוֹלָה לָבוֹא — and could come to Jerusalem, וְיִכוֹלָה לֹא הָיוֹ תוֹקְעִין אֶלָא בְּבֵית — would blow the shofar on the Sabbath; בּבִית שָׁלָא בָּבִית — whereas in Yavneh, they would blow only in the Beis Din itself. [7]

Gemara The Gemara seeks the source for the rule that the shofar is generally not blown on the Sabbath:

אָמֵר רָבִּי לֵּוִי בַּר לַחְמָא אָמֵר רָבִּי חָמָא בָּר From where is this matter derived? חָנִיגָא הָנֵי חָמָא בָּר Prian — R' Levi bar Lachma said in the name of R' Chama bar Chanina: בְּתוֹב אָחָר – R' Levi bar Lachma said in the name of R' Chama bar Chanina: בְּתוֹב אָחָר – There is a Scriptural contradiction regarding Rosh Hashanah. One verse states: . . . a rest day, a remembrance of teruah sounding; אוֹם הְּרוּעָה יְהְיָה לָּבֶּם "וְּכָּחוֹן הְיִהְיָּה לָּבֶם" — and another verse states: a day of teruah sounding shall it be for you. The first verse implies that the shofar must merely be remembered, whereas the latter one states that it must actually be sounded! לא קַשְּיָא — Perforce, we must say that this is not a difficulty. בָּאן בְּיוֹם טוֹב שֶׁחֶל לִהְיוֹת בְּשַבָּת Here, in the first verse, the Torah refers to a year when the Yom Tov of Rosh Hashanah falls on the Sabbath, לִּהְיוֹת בְּחוֹל — whereas there, in the second verse, it refers to a year when the Yom Tov falls on a weekday. Thus, on a weekday we are commanded to sound the shofar, but on the Sabbath we are commanded to merely commemorate it. [10]

The Gemara rejects this explanation:

אָמֵר רָבָּא — Rava said: אִי מִדְאוֹרְיִיתָא הִיא — If it is under Biblical law that the shofar blowing is excluded on the Sabbath, בַּמִּקְרָשׁ הֵיכִי תָּקְעִינָן — how could they have blown it in the Temple? וְעוֹר — And furthermore, הָא לָאו מְלָאכָה הִיא — this act of blowing the shofar is not a forbidden labor, יְאַצְּטְרִיךְ קְרָא לְמַעוֹטֵי — that a verse should be required to exclude doing it on the Sabbath. [11] דְתָנָא דְבִי שְׁמוּאֵל — For a Baraisa was taught in the academy of Shmuel: בְּלִימְלָאבֶה לָא תַעֲשׁוּי — Scripture states: YOU SHALL DO NO LABORIOUS WORK. בּלִימְלָאבָה הְקִיעַת שׁוֹפֶּר — נִצְתָה הְקִיעַת שׁוֹפֶּר — בּאַנוֹה מְלָאבָה וֹאַיָּבָה הְמָיִעַת שׁוֹפֶּר — בּאַנְאַרָה הָמָיִעַת הַפָּת הַמַּת הַפָּת בּאַנוֹה הָמָלָאבָה וֹאַיָּבָה הְמָיִעַת שׁוֹפֶּר — SINCE [EACH] IS just A SKILL AND is NOT considered creative LABOR. [14] — ? —

The Gemara presents a different explanation:

אָלָא אָמֵר רָבָּא — Rather, said Rava: מְדְאָנִדְר בְּיה — עַּרְאוֹרְיִיתָא מִישְׁרָא שָׁרֵי — but it is the Rabbis who decreed against it, בְּרְרַבָּה — in accordance with a dictum of Rabbah. רְבָּה — For Rabbah said: הַבּל הַיִּיבִין בְּתְקִיעֵת שׁוֹפֶּר — Everyone is obligated in the shofar blowing, הַבּל בְּקִיאִן הַבָּל בְּקִיאִן הַבּל בְּקִיאַן שׁוֹפֶּר — but not everyone is proficient in shofar blowing. וְאֵין הַבּל בְּקִיאִן הַבְּל בְּקִיאִן הַבּל הַבְּקִי לְּמוֹד — Therefore, the Rabbis issued a decree against blowing the shofar on the Sabbath, lest one take [a shofar] in his hand, and go to an expert to learn how to blow it, וְיַבְבִּע אַמוֹת בְּרְשׁוֹת בְּרְשׁוֹת הָרָבִּים — and inadvertently transport it four amos through a public domain, which is a violation of Biblical law. רְּלִילָּב — And this is also the reason for the decree against taking the lulav on the day of Succos that falls on the Sabbath; ווֹכּוֹן שַׁמְמֵא דְמְנִינוֹן שַעְמָא דְמְנִילָּה — וְהַיִינוּ שַעְמָא דִמְנִילָּה — and this is also the reason for the decree against reading the Megillah on a Purim that falls on the Sabbath. [17]

14. Only activities that are classified as creative "labor" are Biblically prohibited on the Sabbath and festivals. The Baraisa teaches that neither the blowing of the shofar nor the removal of bread are considered creative laborious activities, and therefore, they are not prohibited Biblically (see *Yom Teruah* can give the state of the sabbath of the shofar of the sabbath of the shofar of the Sabbath?

[There is an opinion that discretionary shofar blowing is *Rabbinically* prohibited on the Sabbath and Yom Tov, due to the skilled effort involved. However, this Rabbinic prohibition certainly does not apply to the blowing that is required on Rosh Hashanah, even when it falls on the Sabbath (*Tosafos* אורים, see also *Tosafos* to *Chullin* 84b ב"ה תקיעת שופר, *Rama, Orach Chaim* 596:1, with *Taz* §2 and 588:5, and *Magen Avraham* §2 and 588:4; cf. *Pnei Yehoshua* to 30a בר"ה בתנס' בר"ה בתנס' בר"ה בתנס' בר"ה בתנס' בר"ה וביבנה.]

15. Since he is obligated in the shofar blowing, in his agitation to fulfill the mitzvah he may forget himself and carry the shofar in the public domain (*Rashi* to *Megillah* 4b). [The Rabbis are empowered to suspend positive Biblical commandments for the general preservation of the Torah (*Ritva*, from *Yevamos* 90a-b).]

Since the prohibition against shofar blowing on the Sabbath is a Rabbinic safeguard, it was not applied in the Temple, in keeping with the general rule that אֵין שְׁבוּת בַּמִּקְרָשׁ, Rabbinic safeguards do not apply in the Temple (Rashi; see <u>Pesachim 65a</u> and <u>Eruvin 102b-104b</u>; cf. Turei Even; see <u>Rashi</u> to <u>Eruvin 102b בייה</u> and בייה באן וכאן אטור (ר״ה באן וכאן אטור).

[There would seem to be another reason for the decree — namely, that one might inadvertently carry the shofar from a private domain to a public domain, which is also forbidden by Biblical law. However, the Gemara does not consider that concern significant enough to have triggered the decree. People are not likely to make the mistake of carrying from a private domain to a public domain, since the boundary between a private domain and a public one is usually demarcated (<u>Tosafos</u> שמא Tosafos); cf. <u>Rashi</u> to <u>Succah</u> 43a).]

16. The Mishnah and Gemara in <u>Succah (42b-44a)</u> teach that the Rabbis forbade taking the *lulav* in hand on the Sabbath that occurs during the festival of Succos, due to the concern that one might take his *lulav* to an expert to learn the laws regarding its waving, and might carry it four *amos* in a public domain.

It is noteworthy that the Rabbis did not provide a dispensation for taking the *lulav* in the presence of a beis din, as they did for blowing the shofar. They were more lenient regarding the shofar blowing because of the critical role that the shofar plays in conveying our remembrance before God on the Day of Judgment, as explained in note 2 (Tosafos ד״ה אבל לא במדינה; see there for discussion of a further distinction between the laws of shofar and *lulav*; see Tosafos, Rashba, Ritva and Ran for alternative explanations).

יום תרועה / זכרון תרועה

The Gemarah in Masechet Rosh Hashanah (29) notes that the Torah uses two different terms in reference to the holiday of Rosh Hashanah. On one occasion the Torah calls this day "Yom Teruah" – "a day of sounding the Shofar" – whereas elsewhere it refers to it as "Zichron Teruah" – "a commemoration of sounding the Shofar." The Gemarah explains that these different terms refer to two different situations. When Rosh Hashanah falls on a weekday (as it does this year, 5775), it is observed as a "Yom Teruah" and the Shofar is sounded. But when it falls on Shabbat then the holiday is only a "Zichron Teruah," a day when we mention the Shofar but we do not sound the Shofar. For this reason, the text of the Rosh Hashanah Amidah prayer changes when Rosh Hashanah falls on Shabbat. Normally, in our prayers we refer to Rosh Hashanah as "Yom Teruah," but when Rosh Hashanah falls on Shabbat, we change the text to "Zichron Teruah." The Shulhan Aruch (582:7) rules that if one mistakenly recited "Yom Teruah" in the Amidah prayer on Rosh Hashanah when it falls on Shabbat, he does not have to repeat the Amidah, despite the mistake that he made. Several reasons are given for this ruling. Firstly, the reason why the Shofar is not sounded when Rosh Hashanah falls on Shabbat is out of concern that one might carry the Shofar through a public domain, in violation of Shabbat. However, an exception is made in a place with an authoritative Bet Din, as people in such communities are more careful, and thus the Shofar is sounded even on Shabbat. Therefore, at least in theory, Rosh Hashanah is a "Yom Teruah" even when it falls on Shabbat, and if one mistakenly recited "Yom Teruah" on Shabbat, he does not have to repeat the Amidah. Moreover, there are those who suggest that although we do not sound the Shofar on Shabbat, in the Heavens the Shofar is blown even when Rosh Hashanah falls on Shabbat, thus justifying the recitation of the term "Yom Teruah" even on Shabbat.

There is an interesting question is posed on this topic.

If one blew Shofar on Shabbat, day one of the holiday, and said שהחיינו, does he say אהחיינו, does he say two as well? Do we say he fulfilled the Biblical obligation on Shabbat, and so he said מהחיינו correctly, or do we say that since the Rabbis forbade one to blow on Shabbat Rosh Hashana out of the concern he may carry, we consider his שהחיינו in vain?

Hacham Ovadia answers:

מי שעבר ותקע בשופר ביום ראשון דראש השנה שחל בשבת ובירך עליו גם ברכת שהחיינו אף על פי שעבר על גזירת חז"ל שגזרו שלא יעבירנו ד' אמות ברשות הרבים מכל מקום עשה קצת מצוה ואין ברכותיו לבטלה כיון דמדאורייתא מצוה לתקוע בשופר אפילו ראש השנה בשבת הילכך לא יברך שהחיינו ביום השני של ראש השנה בעת שתוקע

Translation: One who mistakenly blows on the first day of Rosh Hashana on Shabbat has fulfilled somewhat of a mitzvah and his שהחיינו is not in vain. As a result, one should not repeat the שהחיינו on the second day of Rosh Hashana.

III. תשליך

As we know, it is customary on the first day of Rosh Hashanah to observe the practice of Tashlich which involves going to a river and reciting a number of verses related to G-d's compassion and forgiveness, including the verse, "Ve'tashlich Be'msolot Yam Kol Hatotam" ("You shall cast all their sins to the depths of the sea" – Micha 7:19). Although the Shulhan Aruch does not mention this practice, it is mentioned by the Rama, in his glosses to the Shulhan Aruch, and it was taught also by the Arizal (Rav Yishak Luria, 1534-1572), as mentioned in Sha'ar Ha'kavanot. The Ben Ish Hai (Rav Yosef Haim of Baghdad, 1833-1909), in his work Od Yosef Hai, decries the fact that some people view Tashlich as some magical way of atoning for their sins. Tashlich is symbolic of the casting of our sins into the "depths of the sea," but this requires the long, intensive process of Elul and the High Holiday period during which we pray, repent and make a sincere commitment to change.

What about Tashlich on Shabbat?

משנה ברורה:

וּבְקֶצֶת מְקּוֹמוֹת רָאִיתִי, כְשָׁתֵּל יוֹם רִאשׁוֹן בְּשַבָּת הוּלְכִין בַּשַּׁנִי לַנְהָר, וְאָפָשִׁר מִפְּנִי שֶׁהַנְּהָר חרץ לְעִיר ומשום הוֹצְאָה שֶׁנוֹשְׂאִין סְפָּרִים וְכַרוֹמָה, לְכָךְ הוֹלְכִין בִּיוֹם שָׁנִי [פִמ״ג]: (ט) שֶׁלֹא לִישׁן וְכַּרֹ׳. מִשׁׁוּם דְּאִיתָא

The Mishna Berura (Rav Yisrael Meir Kagan of Radin, 1839-1933) observes the custom of some communities to delay Tashlich to the second day of Rosh Hashanah when the first day falls on Shabbat. This is done to protect against possible violations of Shabbat by people who will want to bring their Mahzor with them and might bring it outside the Erub.

אור לציוו:

י. שאלה. האם עושים סדר תשליך בראש השנה שחל בשבת. תשובה. מנהג ירושלים לעשות סדר תשליך גם כשחל יום ראשון של ראש השנה ביום השבת. ומי שלא עשה סדר תשליך ביום ראשון יעשה ביום השני.

All leading Sephardic Poskim, including the Ben Ish Hai, Hacham Bension, and Hacham Ovadia Yosef, ruled that Tashlich should be performed on the first day of Rosh Hashanah even if it falls on Shabbat – and, in fact, especially if it falls on Shabbat. The Arizal taught that Tashlich should be recited close to sunset on the first day of Rosh Hashanah, because it was then – at the very end of the day on Rosh Hashanah – when Adam was forgiven for his sin of eating from the forbidden tree. This time is the most auspicious time for praying for forgiveness, because this is the time when Adam earned forgiveness. Therefore, Tashlich is especially appropriate on Shabbat afternoon, which is an "Et Rason" – a time when we have a unique opportunity to find favor in G-d's eyes. Therefore, the custom among Sephardim is to perform Tashlich on the first day of Rosh Hashanah even if it falls on Shabbat.

The Reason to Permit Tashlich on Shabbat and not Shofar:

שופר דווקא מכיוון שזו מצווה אזי יש סיבה לגזור. ובלשונו של רש"י:

ומתוך שהוא מחוייב בדבר הוא בהול לצאת ידי חובה.

(מגילה ד, ע"ב ד"ה הכל חייבין)

הדגש הוא על כך **שהכל** חייבין - המצווה מסורה לכל אחד, אך משום שייאין הכל בקיאין", נוצר חשש שיייטלנו בידו וילך אצל בקי ללמוד...". אפשרות נוספת שעולה בראשונים בעניין זה היא שמכיוון שהכל טרודים במצוותם שלהם, האחד לא יזהיר את השני מלטלטל ברשות הרבים. על פי הנאמר לעיל אפשר לענות על שאלת הראשונים: מדוע לא גזרו לגבי מילה בשבת! התשובה היא שאין זו חובה שייהכול" חייבין בה.

ןכתב אור לציון סדר תשליך שאינו אלא מנהג ואינו בהול אין חשש שישכח ומה גם שעיקר סדר תשליך הוא רק באמירת פסוק מי אל כמוך ואין בזה חשש לטיטול סידורים וניחא מנהגנו לעשות סדר תשליך ביום ראשון אף אם חל בשבת

However, as for the concern that someone might bring his Mahzor to Tashlich, Hacham Bension responds that this concern arises only with regard to bona fide mitzvot, such as Shofar, as a person might be so anxious about performing the Mitzvah that he will forget about the Shabbat restrictions. For this reason, the Sages suspended the Mitzvah of Shofar when Rosh Hashanah falls on Shabbat. When it comes to Tashlich, however, which is just a custom, there is no such concern, and so Tashlich may be performed on Shabbat

Shofar and Lulav is an obligation and because the people are concerned to get it done, they may come to carry.

What about Brit Milah? Why are we not concerned that the person performing the Brit Milah may carry the knife? Because it's a personal mitzvah, the people around the father will remind him.

If one did not for whatever reason recite Tashlich on the first day of Rosh Hashanah, he recites it on the second day, in which case he should recite it immediately after Mussaf. When reciting Tashlich on the second day of Rosh Hashanah, one should specifically not recite it late in the afternoon, as this is a time of judgment.

וע. תשליך Reasons

אחר תפילת המנחה ביום הראשון של ראש השנה, נוהגים ללכת על יד שפת הים או הנהר, או באר מים חיים, או בור, לומר "סדר תשליך". ומנהג זה נזכר עם טעמו בספר מנהגי מהר"י מולין "שמנהג ללכת בראש השנה אצל ים או נהר להשליך במצולות ים כל חטאתינו, והטעם לזה, על פי מה שאמרו במדרש "שכאשר הלך אברהם אבינו עם יצחק אל הר המוריה להעלותו לעולה כאשר נצטווה מפי הקדוש ברוך הוא, קדמו השטן בדרך, והתחיל להסית את אברהם ולמונעו ממצות השם יתברך, וכאשר ראה שאינו מצליח לשכנע את אברהם להמנע מהקרבת בנו יצחק לעולה, הלך השטן ונעשה לפניהם כנהר גדול כדי שלא יוכלו לעבור, ואברהם ויצחק לא התייחסו לזה ונכנסו למים עד שהגיעו לצוארם, ואז נשא אברהם אבינו את עיניו למרום ואמר, "ריבונו של עולם, אתה נגלית אלי ואמרת: קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המוריה והעלהו שם לעולה, ולא הרהרתי אחר דבריך, ולא עכבתי מאמריך, ועתה אם אנו טובעים בנהר, מי ייחד את שמך הגדול? הושיעיני אלקים כי באו מים עד נפש! מיד גער הקדוש ברוך הוא בשטן והלך לו". ומבואר בזוהר הקדוש שעקידת יצחק הייתה בראש השנה, ולכן קוראים בתורה בראש השנה בפרשת עקידת יצחק, ולכן מטעם זה גם כן נוהגים ללכת לנהר לומר תשליך, להזכיר זכות אברהם ויצחק

ועוד טעם למנהג התשליך הובא בסידור אהלי יעקב, שמכיוון שמבואר בגמרא במסכת הוריות (יב.) שכאשר מושחים מלך למלכות, מושחים אותו על יד המעין כדי שתמשך מלכותו. וכן אמר רב משרשיא לבניו, כשאתם גורסים בתלמוד, גירסו על שפת הים או על שפת הנהר, לסימן טוב, שכשם שהמים הללו נמשכים והולכים, כך תימשך גירסתכם ולא תשכחוה. ומכיוון שאנו עושים בראש השנה הרבה דברים לסימן טוב, לכן נוהגים גם ללכת לשפת הנהר לסימן טוב, שימשכו לנו חסדי השם יתברך ורחמיו לכתוב אותנו לחיים טובים ולשלום ולמחול כל חטאתינו. כמאמר הכתוב "הנני נוטה אליך כנהר שלום."

עוד יש למנהג התשליך טעמים על פי הקבלה, ומרן זצ"ל, שהיה בדרך כלל נוהג במנהגי הפשטנים, מכל מקום באמירת התשליך היה קורא את כל לשון הזוהר שמובא במחזורים בסדר תשליך, ובשנים האחרונות היו נוהגים בבית מדרשו להביא כלי גדול מלא מים למרפסת בית הכנסת, והיו יוצאים הקהל החוצה ואומרים "תשליך". וכששאל מישהו את מרן זצ"ל, מה הקשר בין דברי הזוהר שאומרים בשעת התשליך לבין מנהג התשליך? היסה אותו מרן זצ"ל, באמרו "זו שאלה שלא שואלים", כי כל אדם צריך לדעת את מקומו

Following Mincha services of the first day of Rosh Hashanah, it is customary to go to a seashore, river, well, or pit in order to recite the order of "Tashlich." If there is no river, lake, or pond in close proximity of one's vicinity, it is likewise perfectly acceptable to recite the order of Tashlich upon a bucket of water or a running hose or faucet. This was indeed the custom of Maran Rabbeinu Ovadia Yosef zt"l who would recite "Tashlich," along with his entire congregation, on a bucket of water. This custom, along with the reason behind it, is mentioned in the book of customs authored by Rabbeinu Yaakov Molin: "It is customary to go to a sea or river on Rosh Hashanah in order to (symbolically) throw all of our sins to the depths of the sea."

The reason for this custom is based on the Midrash which states, "When Avraham Avinu went with Yitzchak to Mount Moriah to offer him as a sacrifice as he was commanded, the Satan preceded them on the way and began to persuade Avraham against this and prevent him from fulfilling Hashem's commandment. When the Satan saw that he was unsuccessful in persuading Avraham against sacrificing Yitzchak, the Satan went before them and turned into a large river so that they would not be able to cross. Nevertheless, Avraham and Yitzchak continued on their journey unperturbed and entered the water until it reached their necks. Avraham Avinu then lifted his eyes heavenwards and exclaimed: 'Master of the World! You have appeared to me and told me, Take Yitzchak, your only son whom you love, go to the land of the Moriah, and bring him there as an offering. I have not thought twice about this and I have not hindered your command. If we drown in this river, who will sanctify your great name? Save me G-d, for the water have reached my very soul!' Immediately, Hashem castigated the Satan and he disappeared."

The holy Zohar states that Akedat Yitzchak (the binding and near-offering of Yitzchak) occurred on Rosh Hashanah; it is for this reason that the Torah portion read on Rosh Hashanah deals with Akedat Yitzchak. Similarly, it is for this reason that we customarily go to river or pond on Rosh Hashanah in order to recite Tashlich on Rosh Hashanah in order to commemorate the merits of Avraham and Yitzchak. Another reason for the custom of *Tashlich* is recorded in the Siddur Aholei Yaakov which is that the Gemarah (Horayot 12a) states that when a new king is anointed, he is anointed next to a spring to symbolize that his reign should be continuous. Similarly, Rav Mesharshia told his children that when they study Talmud, they should do so at the seashore or at the riverbank to symbolize that just as these waters flow continuously, so should your Torah study flow continuously and you should never forget it. Since we perform many symbolic actions on Rosh Hashanah as a good sign for the coming year, it is therefore customary to go to the river to symbolize that Hashem's mercy and kindness should flow continuously to us and that He inscribe us in the Book of Life for a good and peaceful life and that He forgive us for all of our sins, as the verse states, "I am hereby turning to you like a river of peace."

There are several other reasons for *Tashlich* according to the Kabbalah. Indeed, Maran *zt"l*, who usually followed customs based on the revealed Torah, would read the entire text of the Zohar quoted in Machzorim as part of the order of *Tashlich*. In the last years of his life, a large bucket filled with water was brought to the synagogue's porch and the congregation, along with Maran, would go out onto the porch and recite *Tashlich*. When asked what the connection was between the text of the Zohar we read and the custom of *Tashlich*, Maran *zt"l* replied, "There are certain questions we do not ask."

Tashlich with Fish:

הלכות ראש השנה סימו תקפג

אַגוֹדִים, שׁיאַגוֹדִי בַּנִיסְטַרְיָא יִחָטאי^(א); רְעוֹר, שָׁהָן סְרְבִּים (ה) פֿיתָה וְנִיצָה וֹמְבַשְׁלִים הַתְּפַלָּה (מהרייל). וְהַוֹּלְכִין אֵל (ו) [ו] (n) הַנֶּהֶר לוֹמֶר פָּסוּק יְתַשְׁלִיךְ בִּמְצֵלוֹת יָם כָּל תַשֹּאתִינוּ׳ וְגוֹ׳ (מנהגים), וְגַם נוֹהַגִּים (ט) שֵׁלֹא (ו) לִישׁן בִּיוֹם רֹאשׁ־הַשְׁנָה (ירושלמי), וּמְנָהָג נַכוֹן הוּא:

משנה ברורה

בהמה או של עוף: (מ) הַבָּהֶר וְכוּי. וְלוֹמֶר "מַשׁוֹב תַּרְחֲמֵנוּ וְגוֹ". נָהָר אוֹ בָּאַר, וְטוֹב שַׁיָּהְיָה מְחוּץ לְעֵיר, וְיַשׁ לִילְּדְּ בְּיוֹם רְאשׁוֹן אַהַּר מְנָהָה משום דאיתא במדרש, שעבר אברהם אבינו ער צוארו במים כשהלף קרם שקיצת החמה ולומר פסוק "מי אל כמוף וגו"". עד כאן לשונו. לָהַקְרִיבוֹ צַל־צָבֵּי הַמִּזְבַח, וְאָמֵר ״הוֹשִׁיצָה כִּי בָאוּ מֵיִם צַד נָפֶשׁ״. וּבְקצֶת מְקּוֹמוֹת רָאִיתִי, כְּשַׁחַל יוֹם רִאשׁוֹן בְּשַׁבָּת הוֹלְכִין בַּשְׁנֵי לַנָּהָר. וְאָפִי עוֹשִין זָה זַכֶר לְצַקְרָה. וְטוֹב [לִילַדְּ] לְסָקוֹם שֶׁיֶשׁ בּוֹ (ט) דָגִים חַיִּים. וְאָפְשָׁר מפְּגִי שֶׁהַנֶּהָר חוץ לְצִיר ומשום הוֹצָאָה שַׁנוֹשְׂאִין סְפָּרִים וְכַרּוֹמֶה,

לסימן שלא תשלט בנו עין הָרַע וִנפָּרָה וְנַרְבָה כְּרָגִים. וּבַכְּתָבִים כַּתַב: לְכָךְ הוֹלְכִין בְּיוֹם שֵׁנִי [פּמ"ג]: (ט) שֵׁלֹא לִישׁן וְכוּ׳. משום דְּאִיתָא

It is preferable to do Tashlich in water with live fish, since fish is the symbol of not being affected by Ayin Hara. Additionally, it's a sign that we should strive to multiply like fish.

טעם נוסף למנהג, שהתפילה נאמרת במקום מים הוא על מנת להמתיק את הדין של ראש השנה באמצעות חסד, כיוון שבקבלה מים מסמלים חסד.

Another reason for Tashlich by water is that water represents kindness and Rosh Hashana we are asking for the kindness of Hashem.

טעם נוסף למנהג. הוא רמז לכך שביום זה אנו ממליכים את ה' עלינו, ובעבר נהגו להמליך מלכים ליד מעיין מים.

Another reason, since Rosh Hashana we inaugurate god as the king. In Eber it was customary to inaugurate a king by the water.

Why we use fish?

הסיבה שהולכים דווקא למקום בו ישנם דגים היא משום שבני ישראל נמשלו לדגים - כמו שהדגים נשפטים על ידי הדייג ורשתו, כך נשפטים בני ישראל בראש השנה על ידי בורא העולם. כמו כן, דגים מהווים סימן ברכה ש'אין עין הרע שולטת בהם' 'ושיפרו וירבו כדגים'. סיבה נוספת היא על מנת שנזכור שאנו משולים לדגים הנאחזים במצודה, מצודת המשפט לחיים ולמוות, ומתוך כך נהרהר בתשובה

Fish get judged by the fisherman and his net; Fish stand between life and death. When saying Tashlich over fish, we are symbolizing that also we stand between life and death.

V. Quick Recap: Rosh Hashana Shabbat

When the first day of Rosh Hashanah falls on Shabbat, a number of passages are added to the prayer service that mention Shabbat. One who forgets to add these insertions and does not mention Shabbat in the Amidah on Shabbat Rosh Hashanah, must repeat the Amidah.

The Shulhan Aruch (Orah Haim 598) writes that although generally "Sidkatecha" is omitted from the Minha service on Shabbat if it is a festive occasion, such as Yom Tob, nevertheless, "Sidkatecha" is recited during Minha on Shabbat Rosh Hashanah. "Sidkatecha" includes the expression, "Mishpatecha Tehom Rabba," which speaks of G-d's judgment, and it is therefore especially appropriate for Rosh Hashanah. Hence, it is recited despite Rosh Hashanah also being a Yom Tob. Some Ashkenazim omit "Sidkatecha" from Minha on Shabbat Rosh Hashanah, as noted by the Rama (Rav Moshe Isserles, Cracow, 1530-1572), but the standard practice among Sephardim is to recite "Sidkatecha" in such a case.

On Mosa'eh Shabbat, the second night of Rosh Hashanah, we add the section of "Va'todi'enu" to our Amidah prayer at Arbit. This recitation takes the place of "Ata Honantanu" which is normally added to the Arbit prayer on Mosa'eh Shabbat. On a normal Mosa'eh Shabbat, if one forgot to recite "Ata Honantanu" in Arbit, and then ate before reciting Habdalah, he must repeat the Amidah. The Sages enacted this law as a "penalty" of sorts for the person who both forgot to add "Ata Honantanu" and also made the mistake of eating before Habdalah. However, Hacham Bension Abba Shaul (Jerusalem, 1924-1998) writes in Or Le'sion (vol. 3) that this unique law does not apply to "Va'todi'enu." Thus, one who forgets to add "Va'todi'enu" to the Amidah when Mosa'eh Shabbat is Yom Tob does not repeat the Amidah, even if he mistakenly eats before reciting the combination of Kiddush and Habdalah. Hacham Bension explains that the recitation of "Ata Honantanu" was enacted by the Ansheh Kenesset Ha'gedola ("Men of the Great Assembly," the group of leading Rabbis at the beginning of the Second Commonwealth), who also imposed a penalty. The text of "Va'todi'enu" was instituted much later, during the times of the Amoraim, and they did not impose such a penalty.

Generally, it is improper to eat a meal on the afternoon before Yom Tob, so that one begins Yom Tob with a hearty appetite. Nevertheless, when the first day of Yom Tob is Shabbat, it is permissible to eat Se'uda Shelishit in the afternoon, even though that night is Yom Tob. As the Mishna Berura explains, since eating Se'uda Shelishit fulfills a Mitzvah, it is allowed. If possible, one should recite Minha Gedola earlier in the afternoon, and then have an early Se'uda Shelishit. (However, even if one recites Minha early, he must remember not to recite Tashlich until later in the day, before sundown, as discussed.)

Women light candles on the second night of Rosh Hashanah at the conclusion of Shabbat. Before lighting, they must recite, "Baruch Ha'mabdil Ben Kodesh Le'kodesh." The Kiddush on the second night of Rosh Hashanah which falls on Mosa'eh Shabbat is a combined Kiddush and Habdala, following the sequence known by the acrostic "Yaknehaz" ("Yayin," "Kiddush," "Ner," "Habdala," "Zeman"). Usually, on Mosa'eh Shabbat, when we recite the Beracha over a candle, we should use an Abuka ("torch"), meaning, at least two wicks that are combined. When Mosa'eh Shabbat is Yom Tob, however, this poses a problem, because the candle may not be

extinguished. It is therefore advisable to purchase before Yom Tob specially-prepared, small "Abukot" for this purpose. If one does not have such a candle available, he should simply recite the Beracha over his Yom Tob candles. Hacham Bension writes that one should not combine two candles to form an Abuka, because it would then be forbidden to separate them until the fire is extinguished.

Summary: When the first day of Rosh Hashanah falls on Shabbat, according to Sephardic practice, "Sidkatecha" is recited at Minha, and Tashlich is recited late in the afternoon, as usual. Se'uda Shelishit may be eaten during the afternoon, though it should preferably be eaten earlier in the afternoon, if possible. "Va'todi'enu" is added to the Arbit prayer on the second night of Yom Tob. Women recite "Baruch Ha'mabdil Ben Kodesh Le'kodesh" before lighting candles on the second night of Yom Tob. Kiddush and Habdala are combined on the second night, including the Beracha over a candle. Ideally, one should obtain before Yom Tob a small candle with two or more wicks for this purpose. If no such candle is available, he recites the Beracha over the Shabbat candles.